

Передмова

Стартапи – це ще та скабка в дупі. Власне, справжній англієць тут сказав би: “СТАРТАПИ – це ДУПА”.

Важко сперечатися з тим, що більшість стартапів справді досить дурнуваті. Багато з них припиняють існування за рік чи два. Ті, яким вдається вижити, найчастіше не приносять казкових результатів і не розвиваються до великих масштабів. Навіть ті, які зрештою ТАКИ СТАЮТЬ початком чогось нового й чудового та перетворюються на успішні компанії, приносять чимало болю і страждань на шляху до успіху. Створення стартапу може бути нескінченними американськими гірками з їх викликами та змінами, і цей процес ладний звести з глузду задовго до того, як ваш стартап-віслючок перетвориться на прекрасного єдинорога, і до того, як ви станете успішним підприємцем.

Якщо коротко, то більшість стартапів – це таки віслюки, а не єдинороги (такий сленг у Кремнієвій долині використовують для стартапів вартістю більше ніж 1 мільярд доларів). Вони напрочуд рідкісні.

Але ось у чому штука з підприємцями – особливо з підприємцями-вихідцями із Кремнієвої долини, що спеціалізуються на технологічній галузі – КОЖЕН з нас думає, що їх стартап – єдиноріг, а не віслючок. Ми переконуємо себе, що саме ми побудуємо наступний НАЙПРЕКРАСНІШИЙ зі стартапів, станемо багатими й відомими (в інтернеті), і ми думаємо, що саме до нас злітатиметься захоплений натовп і слідкуватиме за нами в соціальних мережах. Чудово, тож почнімо! Щоправда, виявляється, що більшості з нас не доведеться стати наступними Біллами Гейтсами, Стівами Джобсами або Марками Цукербергами.

Радше, більшості з нас судилося стати Гомерами Сімпсонами, що хутчіш засинатимуть з пончиками перед телевизором замість того, щоб важко працювати над ВИРОБНИЦТВОМ і ПРОДАЖЕМ пончиків на телебаченні.

Більшість із нас рідко біжить марафон достатньо довго і вправно, щоб нарешті перетнути фінішну лінію, і вже напевне не без «певних» форс-мажорів на шляху. Попри потенційну славу і успіх, зазвичай стартап не є такою вже вдячною справою — важко буває створити правильний продукт, знайти правильних споживачів, зібрати й позичити капітал, найняти й збільшити команду, сплатити зарплатню. Стартапи найчастіше вимагають багато роботи.

Утім, навіть з усіма тими неминучими викликами й поразками підприємництво може бути величезною позитивною і глобальною рушійною силою у напрямі до кращого — в інноваційному сенсі, для задоволення клієнтів, для економічних переваг, для створення робочих місць, для будівництва містків між країнами і культурами через торгівлю і суспільство.

Навіть коли не вдається перетворити стартапи на єдинорогів, вони все ж можуть стати для підприємців джерелом натхнення й уроком. Потяг до підприємництва — це те, що керує нами на шляху до створення нових продуктів, практичного втілення наших наявних умінь і розвитку навичок, клопіткої праці, намагань торкнутися сонця у погоні за мрією... про Автономний Дрон для Доставка Хот-Догів! Що ж, може, деякі стартапи таки менш надихають за інші;)

Утім, час від часу нам таки посміхається фортуна і все складається, як треба.

І хоча відсоток стартапів, які врешті розростаються і збільшуються до тисяч працівників і мільярдів доларів, — малий, результати і прибутки від одного єдинорога можуть мати сторонній вплив і створити рушійну інновацію і зміну на ринку. У Кремнієвій долині розведення єдинорогів є напрочуд успішним, і у нас БАГАТО єдинорогів... і багато тих, хто хотів би ними стати!

Кілька великих змін за останні десятиліття підкинули ще більше палива для прискорення революції стартапів у Кремнієвій долині.

Понад 10 років тому компанії на зразок Amazon і Google почали організовувати доступ у комп'ютерній мережі шляхом використання хмарних обчислень, що надало змогу стартапам користуватися послугами аутсорсингу для задоволення своїх ІТ-потреб і витрат. Безкоштовні програмні джерела для керування послугами й базами даних, наявні у відкритому доступі, також уможливили зберегти певну кількість коштів. Раніше стартапам потрібно було зібрати мільйони доларів лише для задоволення потреб у програмному та системному забезпеченні та ІТ-послугах. Наразі багато стартапів зводиться на ноги НАБАГАТО швидше й дешевше, послуговуючись іншими стартапами для втілення критично важливих функцій на кшталт зберігання даних, використання можливостей комп'ютера, надсилання електронних повідомлень, голосових повідомлень, здійснення виплат, доставки та логістики.

Іншою величезною зміною за останні 20 років стало масове пристосування споживачів до технологій та інтернету переважною більшістю населення планети і користування більше ніж з мільярдами смартфонів. Тепер ми можемо заснувати компанію за лічені тижні чи місяці й використовувати інтернет для швидкого встановлення, під'єднання та налагодження ділових стосунків майже з ким завгодно у світі.

Поєднання зменшення витрат під час розбудови стартапів разом зі зростанням швидкості/помноженням сили аутсорсингових технологічних послуг через хмарне сховище і доступ до мільйонів (уже мільярдів) клієнтів у режимі онлайн — усі ці чинники в сукупності спричинили ВИБУХ стартапів та різке пришвидшення темпів будівництва і розростання бізнесів. Зрештою, зростання венчурних фондів, корпоративних інвестицій та ринку інвесторів-янголів дало змогу стартапам розширити доступ до капіталу.

Проте доступ до капіталу не є всезагальним, і навіть у Кремнієвій долині зібрати капітал буває нелегко. Але завдяки новим фандрейзинговим платформам і послугам, таким як Angellist, FundersClub, KickStarter та іншим, я вірю, що настане час, коли ми спостерігатимемо ще більше зростання капіталу для стартапів у США та в усьому світі.

Уряди, корпорації та освітні установи відіграють неабияку роль у підтримуванні, інвестуванні та спрямуванні зусиль підприємців і стартапів для стимулювання інновацій. Здорові екосистеми стартапів потребують більше, ніж просто капіталу і підприємців. Що суттєвіша кількість учасників і коштів обертається в екосистемі, то більші шанси, що вона стане успішною.

Як бачимо, з набиранням обертів подальших змін у технологічних інноваціях і нашому суспільстві стартапи є саме тим, що здатне віднайти вартісне у хаосі, привнести як розлад, так і створення робочих місць, і покращити особисті й ділові стосунки в усьому світі. Однак нам і досі є над чим працювати для подальшого вдосконалення: занадто часто стартапи зазнають невдач, а пошук капіталу — це й дотепер велика проблема, особливо поза межами традиційних технологічних і фінансових масштабів.

У той час як технології та стартапи можуть здаватися страхітливими, хаотичними й приреченими на занепад у більшості випадків, мене вражають саме це КОЛЕКТИВНЕ божевілля й оптимізм єдиного розуму Кремнієвої долини. Хоча поразка є звичним і дуже поширеним явищем, завдяки достатній кількості людей, що працює над стартапами, ми зобов'язані досягти успіху в деяких із них. А з достатнім масштабом та успіхом, може, навіть єдинороги почнуть траплятися нам на очі частіше й стануть більш передбачуваними.

Ми досі перебуваємо на початку розуміння того, як зробити стартапи більш успішними й масштабними. Звичайно, ми ще багато чого маємо навчитися в тому, як привнести магію Кремнієвої долини в інші частини світу. Та немає жодного сумніву в тому, що підприємництво набирає обертів по всьому світові, так само, як інвестори і капітал.

У той час як ми вчимося рідше зазнавати невдач (або принаймні робити це швидше і з меншими втратами), і з тим, як вчимося швидше й краще зростати та розширюватися, переваги стартап-інновацій стають більш очевидними й можливими для втілення рештою суспільства. Уявіть лише, що було б, якби ми збільшили темпи інновацій у кожній країні та світі до швидкості, з якою рухається Кремнієва долина, і створили більше робочих місць, продуктів і переваг для кожного, а не лише для підприємців і венчурних капіталістів.

Я бажаю вам всього найкращого у ваших стартап-пригодах, і, можливо, завдяки важкій праці й крихті фортуни ваш віслюк таки виявиться тим самим єдинорогом.

Дейв МакКлур

Засновник, мрійник і шибайголова @ 500 Стартапів

Пролог: Чому інновації — це так важливо?

Стартапи залежні від кращої, швидшої та дешевшої можливості вирішення наявних проблем. Деякі стартапи утворюються з абсолютно нової ідеї, яка повністю змінює спосіб, у який ми думаємо про проблему або ринок загалом. Потяг до створення чогось інакшого, чогось, що не існувало раніше, приводив першопочатківців до створення нових бізнесів від самого початку існування компаній. Наше теперішнє плідне стартап-оточення напевне є більш гостинним для такої діяльності, ніж у будь-який інший період. Проте сумнівно, що самі інновації наразі є чимось унікальним.

Технологічні інновації мали місце в історії людського роду ще відтоді, як перший людиноподібний підвівся і здогадався, як застосувати камінь для того, щоб вполювати кролика. Від копальних матеріалів до плугів, від глиняних виробів до смартфонів — історія людини полягала в тому, щоб намагатися використати технології, аби підлаштувати світ до задоволення наших потреб і працювати менше руками. Інновації — це лише частина людської природи, і такою вона була від самого початку. Технологічні інновації зараз, можливо, і розвиваються швидше, ніж раніше, але ми не є першим поколінням, яке переживає зрушення технологічної парадигми.

Інновація мала таке фундаментальне значення протягом розвитку людства, що породила назви, які ми використовуємо для позначення певних її етапів. У нас є Кам'яний, Бронзовий та Залізний віки, а також Сільськогосподарська та Промислова

революції. Термін “Кам’яний вік” сьогодні використовується як синонім слова “примітивний”. Але чи можете ви уявити, який інноваційний стрибок це був свого часу? Беручи свій початок близько трьох з половиною мільйонів років тому й закінчуючись за кілька тисяч років до нашої ери (залежить від того, про яку частину світу йдеться), цей період став для людства таким, за який ми пройшли від обтесування каменю до найпростіших інструментів для розрізання предметів, через ступки й пестики та інші сільськогосподарські знаряддя.

Із певним нашаруванням Бронзовий вік змінив Кам’яний. Бронза — це сплав міді й олова. Спочатку метали, радше за все, походили від самородків, які було віднайдено на або близько до поверхні й розплавлено на вогнищі для приготування їжі. Зрештою, люди навчилися видобувати метали й розвинули кращі технології для їх плавлення, що уможливило підвищити якість сплаву. Перехід від каменю до металу дав людству змогу створити інструменти та зброю, яку незабаром було більш ретельно оформлено й відточено залежно від її призначення. Розвиваючись у такий спосіб, який потім буде відтворено протягом наступних технологічних революцій, покращені інструменти дали поштовх до розвитку інших сфер. Скажімо, металеві сокири та інструменти для роботи з деревом полегшили завдання з розрізання і надання конкретної форми дереву, що, зрештою, сприяло винайденню коліс зі шпичцями. Крім того, за допомогою цих інструментів стало можливим будувати великі за розміром споруди з дерева, а не з каменю.

Технології розвинулися ще більше, привівши у такий спосіб людство до Залізного віку. Так, людина винайшла сплав заліза з вуглецем для виробництва металу. Робота з металом і залізом дала змогу виробляти інструменти, які були міцніші за бронзу й приблизно такі самі за вагою, або легші й дешевші, проте так само міцні. Крім інших переваг, залізні й металеві сокири також дали людям змогу розчищати території у швидший і легший спосіб, ніж за часів використання сокир з бронзи, уможливаючи розширити місця для постійних поселень.

Такий розвиток також пришвидшив настання сільськогосподарської революції, протягом якої людство перейшло від мисливсько-збиральницького роду економічної діяльності з тимчасовими поселеннями до постійних і більших за розміром спільнот. Такий перехід став можливим завдяки здатності вирощувати більше їжі й годувати більшу кількість людей, що дало змогу спільнотам підтримувати висхідну популяцію. Відповідно, такий розвиток утворив такі важливі інновації: наприклад, надлишок їжі вимагав зберігання у міцних, надійних контейнерах, що сприяло покращенням у сфері глиняного виробництва. Здатність зберігати їжу на період відсутності можливостей її вирощування був ще одним чинником, який заохочував зростання постійних поселень, бо таким чином зникла потреба в міграції. Постійні великі поселення також уможливили утворення робочих спеціалізацій; коли люди змогли зосередитися на індивідуальній ніші, такій як випічка або виробництво інструментів, вони також отримали здатність просувати технологічні інновації у кожній зі сфер.

Одомашнення тварин є ще одним прикладом того, як технологічні інновації не обмежуються самим лише ефектом їх використання за першопочатковим, прямим призначенням. Від одомашнення тварин задля споживання м’яса людство також перейшло до їх використання з іншою метою. Наприклад, шерсть із вівці, кози та лами стала сировиною для виготовлення одягу й підштовхнула до виробництва інструментів для обрізання, прядіння і ткацтва.

Такий самий стрибок став характерним для Промислової революції пізніх 1700-х до середини 1800-х років. Розпочавшись у Великій Британії, це час, коли ручну працю було замінено на машинне виробництво, а м’язову силу людини й тварини замінено на паровий двигун. Водночас винайдення телеграфу уможливило миттєвий обмін повідомленнями на далеких відстанях на початковий період. Цей розвиток відкрив можливість заселення нових регіонів, включно з Американським Заходом, що, зі свого боку, стало приводом для винайдення новіших інструментів.